

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre 3 korona.
 Helyén: Negyedévre 12 " "
 Vidéken: Negyedévre 5 " "
 Egész évre 20 " "

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 László József.

== Egyezmény ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Közgyűlés előtt.

— okt. 23.

Debrecen város történetében nagyjelentőségű szerep jut a mai napnak. E napon ugyanis olyan nagyfontosságú kérdések kerülnek megoldásra a fórumon, a melyeknek nagy horderejű hatásuk lesz Debrecen város egész jövőjére.

Az új korszak hajnalhasadása fényénél kellő világításban láttuk eddig a *multat* minden hibájával, de a cselekvés *reggele* voltaképpen csak a mai nappal virradt ránk. A *multak* hibáit csak most hozhatjuk helyre, mikor igazán és minden vonalon alalom kínálkozik Debrecen város szép reménységekkel kiszínezett jövőjének megteremtésére.

Eddig az új korszak emberei csak ásták-ásták az új erős és szilárd fundamentum számára a *multak* ingoványos talaján az árkot, erősítették a talaj ellenálló erejét, hogy sziklaszilárdan építhessék fel azon Debrecen város fölvirágzásának erős várát.

A Debrecen város ügyeit intéző

törvényhatóság tagjai voltaképpen csak ma jutottak el az *első téglá* darabok ünnepélyes lerakásához, a melyeken Debrecen új korszakának kell felépülnie.

Nem szeretnénk előhozakodni a *multtal*, de folyton emlékeztet arra bennünket a *tapasztalat*, a jó és elhibázott törekvések közti különbség csak a *mult* és *jövő* egymásmellé állítása kapcsán lesz szembeszűkő.

De egyebekben is folyton felidézi a *multat* az a terjedelmes tárgysorozat, melynek 42 pontja közül nem egy veti felénk a *multak* árnyát.

Intő például szolgál arra a belügyminiszter bár kifejezéseiben nagyon választékos, de bennünket még issulyosan vádoló leírata. Meggondotatlansággal, könnyelműséggel vádolja az egész törvényhatóságot a pénzkezelés körül elkövetett mulasztásaiért. Nyujtózkoztunk félig álmosan és sokkal tovább, mint a meddig a takarónk ért. A rendelkezésükre álló pénzkészletet kifizettük

a nélkül, hogy egyes tételeknél felezetről gondoskodtunk volna.

És hogy ilyen körülmények között hova juthatunk, azt a képet is elénk tárja a tárgysorozatnak az 1903. évi költségvetéséről szóló része, mely az a nélkül is mindenféle adónemekkel megterhelt polgársággal 60 százalékos pótdát akar fizettetni.

Nagyon-nagyon komoly megfontolást igényel ez a költségelőirányzat s épen nem csodálkozunk azon, hogy a költségvetés elbírálására hivatott bizottságok, közel egy hónap óta vitatkoznak a számadatok egyes tételei felett s hogy, mint Komlóssy Dezső, a szabadelvű párt érdemes elnöke kijelentette egyik bizottsági ülésen, olyan nagy körültekintéssel, a milyenre e város történetében ama bizonyos legöregebb emberek sem emlékeznek.

Ha végig tekintünk Debrecen városnak a közel *multban* létesített intézményein, alkotásain szomorúan kell tapasztalnunk, hogy azok ered-

Mámor után.

A Szabadság számára írta: Szathmáry Zoltán.

I.

A táncteremben felforr, egész fűledt lett a levegő. Apró porszemek kóvályogtak a levegőben s odatapadtak a rizsposos arcokra, köhögésre ingerelték a gyöngye melleket.

Bán Aladár ott állott a táncterem ajtóban s nézte a nyüzsgő tömeget.

Souper után volt. A csárdás háromnegyed órája tartott már egyvégben. Az öregek ásítottak és szörnyen odatapadtak a táncterem színes ablaküvegei felé. Erősen pitymallott már odakünn.

Amolyan téli hajnalodás volt ez, a mit ideges, új századbeli írók nagy szeretettel szoktak megénekelni. — amolyan svédmesékbe való ködös idő, amelytől még olvasva is fázik az ember lelke.

A garde des dames-ek egyike-másika már szunyókált is a kitárt legyezők alatt, álmodott is duzzadt váncosokról, selyem takarókról.

Hanem a fiatalság nem hagyta magát.

Bán Aladár csak mosolygott szati-

rikusan. Egész este nem táncolt. — Az ingmellén nem volt egyetlen gyűrődés, a nyakkendője csokra se csuszott se jobbra, se balra.

Hanem a lelke nagyon deprimált állapotban lehetett. Az gyűrött volt, akár csak egy elhasznált bali keztyű.

Fentről jött a buffetből, erősen érzett rajta az absynt szaga. Az este a ezitromos vizen kezdte, azután végig ment a szeszes italok minden skáláján. — De azért nem tudta a lélkét felmelegíteni semmi, még az absynt sem.

Mikor lefelé jött a lépcsőn, valami részeg fiakkeres bandukolt be a lépcsőházba. Talán lehargzott hozzá a táncteremből a kedvenc nótája s az csábitotta fel. Alig tudott a szegény ember a lábán állni, de azért Bán irigyelni tudta ezt az embert.

A spiritusz szag csak úgy ömlött a kocsis száján, mégis irigyelte az ő boldog szegénységében. Talán otthon várja a felesége. Kőcos, álmos asszony fogadja, mikor reggel haza megy, talán meg is veri a magával tehetetlen embert. Mégis irigyelte.

Ott fenn az illatterhes levegőben nem találta magát. Nagyon józanul hagyta a pezsgő. Unalmasan józanul.

Látta az embervásárt, a hová a

legtöbb ember csak kénytelen-kelletlen megy. Látta a kifőtt arcokat, melyekről csak úgy csurgott az izzadság.

A lenge gazé ruhákról lekiváncoztak a könnyű fodrok, amint tánc közben letaposták szegényeket. Elfonnyadt virágok heverték a földön. Ilyen az élet. Nem állandó a világon semmi, semmi . . .

Bán tekintete egyszer csak odatévedt a kis Tárnokynéra. Gömbölyű molett kis asszonyka volt. A vacsoránál többet ivott a kelleténél, most ő parancsol a cigánynak.

Valami fanyar mosoly húzódott Bán ajkára. — Ismerte az asszonyt leánykorából, A neje lett egy beteges vén embernek.

Amolyan mindennapi történet volt az eset, de Bán csónálkozni tudott annak idején rajta.

A leány lelkének volt egy kis színe, nem volt olyan fénytelen, mint a többié . . .

A legközelebbi „ujrát”- elkérte a kis asszonyka táncosától, az morgott egy keveset, hogy végig az övé lenne igazság szerint a csárdás. Az asszony vállon taszította:

— Menjen, maga telhetetlen, hagyjon másnak is valamit.

Bán erősen a szemébe nézett az asszonynak. Eszébe jutott, hogy ilyenfor-

ménye egyáltalán nem áll arányban azzal az áldozatokkal, a melyekkel a város polgárai elő akarták segíteni Debrecen város minden ténen való haladását, fokozatos fejlődését.

Az elmúlt idők munkájának vajmi csekély reális értéke van. Kinálkozó jövedelmi forrásokat, ósdi előítéletek miatt nem használhatunk ki, parlagon heverő tőkénket nem gyümölcsöztettük kellő módon, ellenben a drágán vásárolt pénzzel könnyelműen bántunk.

Hiába is mentetgetnénk magunkat, hibáink elleplezésével már bünt követnénk el. A mai szép napon, mikor alkalom kínálkozik a hibák jóvátételére, valljuk be a multak nembánomságát s végre fogjunk hozzá az ok- és célszerű gazdálkodáshoz.

Előbb haztartásunkat hozzuk rendbe s majd mikor az anyagiakkal rendben leszünk, akkor foglalkozunk minden más ügyekkel, lebonyolítandó, de esetleg nagy kockázattal járó üzleti kérdésekkel, kulturális törekvésekkel egyaránt.

Az alkalom meg van hozzá, az új korszak vezető embereiben megtaláljuk a jó szándékot arra, hogy saját egyéniségük súlyát oda dobják a félrebillent mérleg serpenyőjébe.

Ne kicsinyes érdekek vezessenek a nagy elhatározások pillanatában, hanem a közérdek.

És különösen ne feledjük azt a kijelentést, a mely szállóige lett Debrecenben s a mely Puky Gyula főispánnak Debrecen város ügyeiben tanusított körültekintő gondoskodását, mint biztos iránytű legjobban jellemzi:

— A jövőben ne tekintse Debrecen város vagyonát senki *Csáky szalmájának.* (*)

— okt. 23.

— **A debreceni tanári-kör és a fizetésrendezés.** A tisztviselők általános fizetésrendezésével a tanári javadalmasítás ügye is változást szenved. A kormány kiakarja venni a tanárokat a rangsorból, a mivel a tanároknak régi óhaját teljesíti, de oly fizetési tervezetet akar részükre készíteni, mely kevésbé javítja helyzetüket, mintha bentmaradtak volna a rangsorban. Ez ellen a tanári körök egymásután tartják tiltakozó gyűléseiket. A debreceni tanári-kör is csatlakozik e mozgalomhoz és e végből f. hó 25-én, szombaton délután 5 órakor gyűlést tart az ev. ref. kollegiumban, a melyre a kör tagjait ez uton is meghívja az elnökség.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, okt. 22.

A képviselőház nagy napja volt ez az expozé napja. Mindenkoron a mikor a pénzügyminiszter a költségvetést terjeszti be, bizonyos ünnepies hangulat terjed el a házban s ebből a hangulat-

ból nem vonhatja ki magát senki. A várakozás hangulata ez: mennyi a kiadás, mennyi a bevétel? Van-e deficit? Ha nincs van-e fölösleg és mennyi?

Ily várakozás, teljes volt a ház ma is. Már korán gyülekeztek a képviselők, de legkorábban érkezett meg *Lukács* László pénzügyminiszter, a kit két szolga előzött meg: két hatalmas paksamétéval, a költségvetés füzeteivel, a melyek egészen eltakarták a miniszter asztalát.

A kormány szinte teljes számban együtt volt és a ház is meglehetősen megtelt s érdekesnek tartjuk megjegyezni, hogy *Debrecen város mindhárom országgyűlési képviselője jelen volt az ülésen.* Csak a karzatok voltak félig üresek, a hölgyeket nem érdeklik ez unalmas számok.

Előbb azonban formalitásokon esett túl a ház. Azután a Visontainak minapi Cimborasszós interpellációja felett szavaztak és végül általános várakozások közepette beszélt a pénzügyminiszter, a a kit nagy figyelemmel hallgattak meg. A mit az állami tisztviselők fizetésjavításáról szólt az általános tetszéssel találkozt és a mikor végül a 473'804 korona fölöslegről is beszámolt, az egész jobboldal tüntetőleg megéltenezte *Lukács* minisztert.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf. A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, *Lukács* László, *Plósz* Sándor, *Láng* Lajos, *Wlassics* Gyula, *Darányi* Ignác és *Cseh* Ervin.

Elnök megnyitván a ülést, jelenti,

mát mondott ez a kis kövér asszony akkor is, mikor az eljegyzési híret meghallotta.

Azután körülkarolta a derakát s belekezdtek a cigány duhaj nótájára, valami eszeveszett táncba, a miről a rossz izlésű emberek azt állítják, hogy az csárdás.

Az asszony lesütötte szemét a férfi erős tekintete alatt. Mintha kiolvasta volna abból az ölelésből, hogy az a nagy szikár ember voltaképpen szeretné megkérdezni, hogy boldog-e?

Egyideig ott szorongtak az emberáradatban, hol mind emelkedettebb lett a hangulat.

Egyszer azután megszorította apró keztyűs kezével a férfi vállát. Bán lehajolt hozzá:

— Vezessen ki — mondta a nő — nagy a hőség, szédülök. Jó lesz egy kis levegő önnek is.

A férfi karját nyújtotta a nőnek. A kinek minden tagja remegett. A társalgóban huzódtak meg.

Az asszony nem ült le, neki támaszkodott az ablaknak, oda szorította lázas homlokát a tejüveg.

A férfi intette a veszélyre, halálos betegséget kaphat:

— Nem sok baj lehetne belőle. Kacéran, nevetve mondta, de megérzett ezen a mondáson is a csalódott szívnek csöndes rezignációja.

II.

A souper csárdásnak vége szakadt. A mamák készülődtek háza. A fiatal-ság azonban erősen tiltakozott az önkény ellen, s nem engedte a leányokat elhurcoltatni.

Balogh Bódog, a legraffináltabb bálrendező egyiké még egy négyest indítványozott.

Mikor beharangozott rá a cigány, éppen akkor segítette be kocsijába *Tárnokiné* Bán.

Lopva jöttek le a hátulsó lépcsőre. A Bán arcán lázrózsák nyitak ki. Talán a hidegtől, talán a hűvös reggeli szélétől?!

Csupa ideg volt a férfi is, az asszony is. A kocsinak sugott valamit Bán, az közébe vágott a lovaknak.

A mennyire egy bérkocsis lovaitól kitelik, olyan sebesen tartottak ki a vasuti indóházhoz.

A férfi a kocsiában megszorította a nő kezét, az meg viszonzta a szorítást.

Bán ajka lázasan remegett, talán az előlegezett esőtől.

— Ugy lesz édes, elviszlek. Az enyémnek kellett volna lenned régen. De még most sem késő, enyém lesz most.

Az asszony odahajította fejét az izmos férfi vállára. Kéjesen simult hozzá mint egyszer valamikor.

Olyan régen érezte már azt az édes nyugtalanságot idegeiben, azt az édes boldogságot, mely átjárta teste minden porcikáját mely felkavarja a vért ereiben.

Künn az indóháznál az étterembe mentek, mely egészen üres volt. Csak a váróteremben lézengett egy pár ember nyakig beburkolózva. Ismeretlen arcok, köznapi emberek, a kik hozzá vnnak szokva e korai keléshez, s a kiket nem érdekel semmi más, csak hogy hány percet késik a vonat.

Az étteremben egy álmos pincér fogadta őket kelleetlenül. Bán théát kért.

Az asszony összehuzta magán a felöltőt s megborzongott. A terembe hűvös volt, a mi jótékonyon hatott a laz as agyára.

— Két tea konyakkal! hallatszott a pincér rekedt hangja.

Az asszony belepillantott a tükörbe s elpirult. Elpirult saját tekintetétől.

Azután kiment a perronra, — odakünn egy asszony rakosgatott valami a motyói közt. Karján kis gyereket hurocolt, azt pólyálgatta.

Tárnokiné visszament az étterembe. Bán éppen akkor folytott el egy ásitást.

Az asszony megszólalt:

— Itt van még a kocsi?

A férfi kérdőleg pillantott rá újra. Félig szórakoztan, mert minden szenvedély kihalt már a fénytelen szemekből.

Az asszony unottan rántotta meg a vállát:

— Vezessen a kocsimhoz, megyek haza.

Bán ajkán ott csüngött egy kérdés, a mely gondolkodóba ejtette, de csak pár pilanatig. Aztan valami nagyon egészséges gondolata támadt.

Szó nélkül vezette el az asszonyt.

Azután visszament a terembe s belebámult a párolgó tea gőzébe, azon gondolkodva, hogy a nagyon jóllakott embereknek csupa józanság az élet, az unalmasmasságig ostoba józanság.

A pincér pedig szemtelül mosolygott az egyik, érintetlenül hagyott eszéjére.

hogy a tápéi bíráló bizottság Haydin Imrét, a csongrádi Ug ron Jánost választotta meg jegyzőjének.

(A katalogus.)

Szüllő Géza: A napirend előtt fel szólalva kijelenté, hogy a hétfőn délután 4 órakor történt névsorolvasás illegitim és házszabályellenes volt, mert a miniszterelnöknek délután 3 órakor nem volt szabad fe szólalnia, mert az ülések 10-től 2-ig tartanak. Így az ellenzékét fizikailag tökéletesen ki lehetne fűrésztani. Indítványozza, hogy a névsorolvasást törölje ki a ház a jegyzőkönyvből.

Szellő Kálmán miniszterelnök azt feleli, hogy a ház engedélyével szólalt fel 3 órakor és ezt azért is meg kellett tennie, mert szokatlan hangu megtámadásban részesült, amelyet egy percig sem hagyhatott válasz nélkül. (Élénk helyeslés.) De szó sincs arról, mintha az ellenzék akarta volna kifűrésztani.

Thaly Kálmán megjegyzi, hogy ő nem akarta az ülést kitolni, de azért kérte a névsorolvasást, mert a miniszterelnök 3 órakor szólalván fel, őket itt tartotta és retorzióval akart élni.

Elnök: Kimutatja, hogy a házszabályokat meg nem sértette. Hogy délután 4 óráig húzódott az ülés, az máskor is megtörtént és számos precedens van erre. A míg a házszabályokat nem módosítják, újból is megtörténhetik. Különben is nem a képviselők kényelmét, hanem a Ház munkaképességét tartja szem előtt (Általános helyeslés.) Méltányossági okból indítványozza, hogy a távol levők jegyzékét ne olvassák fel. (Általános helyeslés.)

Szüllő Géza visszavonja indítványát, mire az incidens véget ért.

Szellő Kálmán miniszterelnök betérjeszti a múlt évi zárszámadásokat.

Láng Lajos kereskedelmi miniszter a statisztikai hivatal jelentését terjeszti be.

Belicska Béni előadó jelenti, hogy Urmány Nándor mandátumát formahiba miatt a bj. pont alá sorozták.

Elnök: A VI-ik bíráló bizottságnak osztatik ki.

Bánhidly Antal báró bíráló, továbbá Szentiványi Árpád és Pejacsevics gróf összehírdetlenségi tagok letesznek az esküt.

(Az expozé.)

Lukács László pénzügyminiszter terjesztette elő ezután expozéját és nyujtotta be a költségvetést.

Mindenekelőtt a költségvetés adatairól számol be. Jelenti, hogy a földmívelési tárcában a hegyvidéki népsegélyezése és a kulturtárcában a közművelődési célok támogatása címén külön cím nyitattott.

A rendes kiadások! 1.000,662.498 koronával vannak előirányozva, vagyis a múlt évi kiadásokkal szemben 8.426.884 K. az emelkedés.

E többletből 2006,000 K. esik a királyi udvartartási költségek tervezett felemelésére; 2.719.820 koronával emelkednek a közösügyi rendes kiadások és 1.800,000 K. esik a legutóbb végrehajtott törvények költségeire. A közgazdasági szempontból fontos államügyek és intézetek kiadásai 5.700.000 koronával emelkednek. A rendes kiadások emelkedésével összesen 10,453,000 K. megtakarítás mutatkozik. A tényleges emelkedés ennél fogva csak 8.400.000 korona.

Az udvartartási költségek emeléséről külön törvényjavaslatot nyujtanak be. A részletes eltérések a következők: Az

évben 37.240 koronával emelkednek az országgyűlés kiadásai a delegációnak Bécsben ülésezése miatt! 453,865 koronával emelkedik a nyugdíjak szükséglete; az államadóságok szükséglete az előző évvel szemben 6.608.379 koronával apad. 46778. korona többlet mutatkozik a miniszterelnöknel, főként azért, mert a külföldön élő magyar polgárok támogatására szolgáló hitelt 50.000 koronával emelték.

A belügyminiszterium rendes kiadásai 819884 koronával apadnak. 11900 koronával emelkednek a színművészeti kiadások, az opera és a vidéki magyar színészet szükséglete következtében. A közegészségügyi kiadások 250607 koronával emelkednek.

A pénzügyi tárca rendes kiadásai 1698902 koronával emelkednek. A kereskedelmi tárca rendes kiadásai 7.699,292 koronával, a földmívelésügyi miniszterium kiadásai 813177 koronával, a kultur tárca kiadásai 2461611 koronával emelkednek; az igazságügyi tárca kiadásai 84.106 koronával apadnak. A honvédelmi tárca kiadásai 887547 koronával emelkednek.

A rendkívüli kiadások összesen 89.798.992 koronával vannak előirányozva.

(A bevételek.)

A rendes bevételek 1.051,555.204 koronával, vagyis az 1902-ik évre törvényhozásilag megállapított 1.035,925,603 koronával szemben 14.629,601 koronával magasabb összegben irányoztatnak elő. Ezen adatok alapján a költségvetés mérlege a következő:

1.000,664,498 kor. rendes kiadással szemben

1.051,556,204 kor. rendes bevétel áll. vagyis a rendes bevételnél

50,890,706 kor. fölösleg mutatkozik

Ellenben a rendkívüli kezelésnél 89,798,172 kor. átmeneti és beruházási kiadással

38,381,270 kor. rendkívüli bevétel áll szemben, vagyis

50,416,902 kor. hiány mutatkozik. Együttvéve a rendes és rendkívüli kezelést.

1.090,462,670 kor. összes kiadással

1.090,936,474 kor. bevétel áll szemben, vagyis a végeredményben

473,804 kor. fölösleg mutatkozik, mely fölösleg 286,654 koronával nagyobb, az 1902. évi állami költségvetésnek a törvényhozás által 187,150 koronával megállapított feleslegénél.

(Az állami tisztviselők fizetése.)

A kormány fontos és sürgős feladatnak tekinti az állami tisztviselők fizetésének kérdését, amelyet megoldani kíván. Ezt egyszerre, egy ízben nem teheti az állam, de évről-évre 3 milliót vett fel a tisztviselők fizetésének javítására. E kérdést nemesak a tisztviselők egyéni igényei szempontjából fogják fel, hanem társadalmi kérdésnek tekintik, a mely szorosan összefügg az adminisztráció javításával. Ha sikerül a tisztviselőket megnyugtatni, anyagi gondjaiktól megszabadítani, akkor hatalmas, jeles testületek teljes munkarejét nyerik meg az államok. (Általános helyeslés.)

Az ország anyagi helyzetéről szólva, a múlt év tényei igazat adtak annak a szomorú képnek, a melyet tavalyi expozéja alkalmával feltárt. Gazdasági és ipari tekintetben nagy hanyatlás volt és még szerencse, hogy az ország ezt csak ebben az évben érzi meg, mert remélhető, hogy a jó termés által valahogy kiheverjük a veszteséget.

Elnök a miniszter kérésére az ülést felfüggeszti.

(Szünet után.)

Szünet után Lnkács miniszter a teendő beruházásról szólt s ajánlotta a költségvetést elfogadásra, mert az az ország helyzetének minden tekintetben megfelel.

Lovászi interpellációjára Láng Lajos miniszter kijelenti, hogy a *Neie Freie Presse* tudósítója felvilágosításokat kért tőle a vasuti egyezségről és ő készséggel adott felvilágosításokat. A magyar sajtóval is így jár el minden esetben, ha hozzáfordulnak.

A Ház a választ tudomásul vette. Ezután Lukács nyujtotta be a négy hónapra szóló indemnyti javaslatát.

A legközelebbi ülés kedden lesz.

Agár-verseny a Hortobágyon.

— okt. 23.

Tegnap volt a Hortobágyon rendezett agár-verseny első napja. A reggeli különvonaton nagyszámu előkelő közönség vonult ki a verseny terére, a hölgyek között ott láttuk gróf Vay Adámnét, ki a futamokban lóháton vett részt, Kállay Zoltánné leányival, Böthy Pálné, Miskolczy Lajosné, Miskolczy Jenóné és Miskolczy Eta urhölgyeket. Reggel 10 órakor érkezett meg a társaság a Hortobágyra s az állomástól az egész társaság 25—30 lovas és 40 kocsival rögtön elindultak a versenyterre. Az agárász-egyesület elnöke gr. Podmaniczky Géza személyesen nyitotta meg az ünnepélyt s a bíró, Liphthay Béla, megindította a futamokat, melyek a következő eredménnyel végződtek:

1. futam: Geneszy Albert Comtesse, Borbély György: Galamb. Győztes: Comtesse. 2. futam: gr. Vay Adám: Szenyves, Baghy Gyula: Gyöngyöm. Győztes: Gyöngyöm. 3. futam: Thuránszky Tihámér: Csóré, Baghy Gyula: Szélvész. Győztes: Csóré. 4. futam: Baghy Gyula: Kócsag. Böthy Pál: Fecske I. Győztes: Fecske I. 5. futam: Baghy Gyula: Lenke, Borbély György: Fekta. Győztes: Fekta. 6. futam: ifj. Patay Samu: Trilla, Geneszy Samu: Fecske II. Győztes: Trilla. 7. futam: Thuránszky Tihámér: Daru, gr. Vay Adám: Rozsdás. Győztes: Daru. VIII. futam: gr. Vay Adám: Dandár, gr. Vay Adám: Ragyogó. Győztes: Ragyogó. — Ez volt a nap legnagyobb futama; — mintegy másfél mértföldnyi utat rohantak be, a lovasok, mikor az üldözött nyul eltűnt egy cserjésben. 9. futam: Geneszy Sámuel: Drága. Böthy Pál: Szellő. Győztes: Szellő. 10. futam: gr. Vay Adám: Acsi. Geneszy Albert: Mágán. Győztes: Mágán. 11. futam: Hajós Anna urhölgy Csipke. Geneszy Samu: Masina.

Masinát betegsége miatt utolsó percben törölték, így Csipke Szellővel csak erővesztő futást tett s győztesnek deklaráltattott.

Ezután beszüntették a versenyt s a megállás helyén hideg ebédet ettek. Délután 5 órakor jött vissza az egész társaság különvonaton Debrecenbe, hol este 8 órakor fényes vacsora volt az Angol Királynő éttermében, melyen a hölgyek közül megjelentek: Kállay Zoltánné, Katica és Mariska leányaival, Geneszy Béláné Ella leányával, Geneszy Samuné és leánya és Böthy Pálné urnők. — A

bankettet vig tánc követte Magyar Imrus muzsikája mellett. A bankett fényes menüje dícséretére vált volna bármely fővárosi előkelő étteremnek.

Agról-ágra.

Alkalmi apróságok.

A katonák vacsorapénze.

A hadügyminiszter rendelete szerint 1903. január elsejétől kezdve azokon a napokon, mikor vacsorára nem jár konzerv, minden ember hat fillérről több zsoldot fog kapni.

I.

I. baka: Helyretyutyutyu! Csillaj! — nyavalás . . .

II. baka: Mi bajod kolléga?

I.: Örülök, mint a kócsig a dinnyének! Januártól kezdve olyan urak leszünk, mint a . . . mint a . . . mint egy káplár!

II. Nem lehet az!?

I.: De biz úgy! Vacsorára hat fillérről többet kapunk!

II.: Tyhü! A zöld szenteckéjét! Ez aztán tubák.

I.: Én, én minden este pörköltet eszem. (Ragyogó arccal) Pörköltet, két kenyérral.

II.: Én jenidre cigarettát fogok szívni.

I.: Veszek magamnak extra sapkát. Olyan sapka lesz, hogy mingyán első nap — fel fog fofozni az őrmester ur. Au be jó lesz!

II.: Én meg veszek a Máriának egy nagy fene gyöngykalárist üvegből. Oszd veszek rokkolyát, veszek egy kis házat, meg egy kis szőlőt. Azután még ha kedvem szottyan, veszek egy nagy házat, meg egy nagy szőlőt! Telik a 6 fillérből! Csak jó ember az a téns hadügyminiszter ur, busásan gondúkozik a szegény bakáról. Most már gazdagok vagyunk! Mi?

I.: Uhum! Hanem bajtárs én nagyon éhes vagyok. Adjuk össze a 6 fillér lenungot oszt vegyünk 6-ér pörccöt, mer mindnyán kiesik a gyomrom!

(Összeguberálják a 6 krajcárt.)

II.: Igy oszt nem lesz nagy ház.

I.: Elég nagy ház nekünk a kaszárnya. (Letörve pörccöznek.)

II.

Hadügyminiszter: Hm! nem szeretem a dolgot. Januárban fényessé tettük a bakák helyzetét, s már ismét javításért jajgatnak. Nem szeretem, nem szeretem!

Titkár: Egy eszmém van!

H.: Magának? Hehehe! 26 éves szolgálata óta első eset!

T.: Emeljük fel az ebédpénzt is 6 fillérről!

H.: Nem beteg maga? Mondja, mit akarnak maguk tulajdonképen? Hát minden bakát hizódisznóra hizlalják, tőkepénzessé, Rot-silldá, Carnegigevé, Wanderbilté, Goulddá, szerb császárrá, perzsa sahhá, avagy talán még cs. kir. hadnagygyá tegyek?

T.: Van egy szerény közvetítő indítványom.

H.: Ma maga szörnyen termékeny! — Halljam!

T.: Emeljük fel 2 fillérről.

H.: Hm! (Hősi megadással) Legyen! Emeljük 1 fillérről. Így is olyan disznó nagy urak lesznek, hogy mikor kivetkőznek, négyes fogaton hajtatnak haza. (Meghatottan.) Ne mondják, hogy rosszvü vagyok!

T.: (könnyezve) Micsoda szív! Micsoda

lélek!! 1 fillér! . . . kegyelmes uram, ha titkár nem volnék kegyelmességem mellett, baka szeretnék lenni. (Aradozva.) Óh bakák, óh bakák, bornyutokban hordjátok a tábornoki botot és zsebeitekben mennyi fillért! . . . mennyi fillért!! . . .

H.: (Elmenőben visszafordul.) Hallja csak! Nem lesz az sok?

— il.

Botrány a Reichsrathban.

A Szabadság eredeti távirati értesülése.

Bécs, okt. 22.

A Reichsrath mai délutáni ülésén a sziléziai nyelv-viszonyokra vonatkozó sürgős indítványt tárgyalták, miközben óriási botrányok színhelyévé vált újból a Reichsrath.

Az indítvány felett az ifjú csehék és nagynémetek összekaptak s hallatlan szidalmakkal illették egymást.

Schnell képviselő cseh nyelven szólalt fel, a mi ellen a nagynémetek zajosan tiltakoztak. Berger magából kikelve kiáltotta a csehék felé: — *Hier sind Lausbuben!*

Erre több cseh képviselő *Burgennek rontott, hogy megverjék*, de ebbeli cselekedetükben egynehány nagynémet képviselő megakadályozta őket.

Breznowszky (cseh) és Albrecht (német) képviselők közt is majdnem tettelegességre került a dolog, de még idejében szétválasztották őket. Albrecht azonban a tereméből eltávozva visszakiáltotta Breznowszky felé:

— *Sajnálom, hogy ily aljas gazemberrel szóba álltam.*

Elnök az óriási zajban kénytelen volt az ülést berekeszteni.

Sikkasztó debreceni irodaigazgató.

október 23.

Bródi Henrik, volt debreceni kir. törvényszéki irodaigazgató ellen több rendbeli hivatali sikkasztása miatt a debreceni kir. vizsgálóbírószék tegnapi napon kiadta az elfogatási parancsot.

A rendőrség legszélesebb alapokon indította meg a nyomozást a sikkasztó irodaigazgató kézrekerítésére, kit ezelőtt mintegy másfél évvel nyugdíjaztak, a ki azóta mint utazó, tartózkodási helyét folytonosan változtatta.

Egyben elkészülve minden eshetőségre a szomszéd államok rendőrségeit is megkereste a Bródi Henrik elfogatása iránt.

A budapesti rendőrség már felkereste Bródi Henrik nejét, ki azonban férjének holléte felől felvilágosítást adni nem tudott.

A nyomozás széles körben folyik s tekintettel arra, hogy Bródi Henriknek külseje rendkívül egyéni, a közönségtől elütő, továbbá, hogy a rendőrségnek sok segédeszköz áll rendelkezésre, elfogatása bizonyosra vehető.

H I R E K.

Napló.

Iparmúzeum, nyitva minden vasárnap és ünneppon d. e. 9—12-ig.

Okt. 26. D. e. 11 ó. Műpártoló egyesület közgyűlése a városháza nagytermében.

Okt. 24., 25., 27., 28. Ellenőrzési szemle a Páterfia-utcai honvéd laktanyában.

Okt. 29. Pincériskola tüneményes megnyitása.

Okt. 30. D. e. 9 ó. Értekezlet a vármegyeházán a munkás-segítő pénztár ügyében.

Mentő-egyesület Debrecenben.

— okt. 23.

Hosszabb idő óta ismét békében alszik a debreceni mentő-egyesület megalakításának ügye. Van műkedvelő, műpártoló, műkedvelőket és műpártolókat pártoló egyesületek, de ha egy szerencsétlen embert a Hatvan-utca végén elgázol egy kocsi, vagy ha valaki a Szent-Anna-utca végén eltöri a lábát, órákig várhat segélyre.

Szinte abszurdumnak tetszik, hogy egy 75.000 lakosú városban nincs mentő-egyesület akkor, mikor a város óriási kiterjedése eleve ráutalja a közönséget a lehető gyors segély nyújtására.

Van valami mentő-csapat-féle szervezve a tűzoltóságnál, de ez inkább csak tüzek esetén tesz szolgálatot, legalább eddig még semmiféle balesetnél közszolgálatot nem teljesített.

Egyébiránt ez a kis játékszer-szerű mentő-csapat egyáltalában nem felel meg Debrecen népességének s a napról-napra előforduló nagyszámu balesetek, szerencsétlenségek áldozatainak nyújtandó segítségét teljesíteni képtelen.

Nem lehetett a mentő-egyesület ügyén egy napihir keretében keresztül-siklani, csak egy impresszióknak folytán jut eszünkbe a mentő-egyesület.

Tegnap egy szerencsétlen öregasszony eltörte lábát, a kir. törvényszék palotájában.

Nagynehezen kerítették egy rendőrt, nem bízva saját értelmiségükben — akkor aztán félórát tanakodtak, hogy mit is kéne tenni.

Vége egy indítványozó eltalálta, hogy el kell szállítani. Igen ám, de hogyan? — Kocsin! — Kocsiért mentek tehát s ezalatt a nyomorult öregasszony pokoli kínok közt vergődve várt, várt. Mikor előkészült a kocsi, kísült, hogy összeroncsolt lábbal, szétszakgatott inakkal nem lehet kocsiülésszel szállítani. Ujabb tanakodás. Vége előkerítették egy hordágyat s elszállították.

Nahát kérem, ilyen kegyetlen, szívtelen, barbár humanizmus csak a magát műveltnek hirdető Debrecen városában lehetséges.

Ideje volna, ha az illetékes körök elővonnák a mentő-egyesület ügyét, vagy arra várnak talán, hogy valamelyik vérbeli hereg törje ki a Csicsogón a tokáját! — mert azután bizonyosan lesz mentő-egyesület.

* **Protestáns egyetem Debrecenben.** A dunamelléki egyházkerület tegnapi közgyűlésén — mint tudósítónk távirja — a debreceni III. egyetem kérdése is, tárgyalás alá került, a melynél Puky Gyula főispán hosszabb indokolás kíséretében a protestáns egyetem létesítését já-

vasolja Debrecenben. Kivihetősége — ugymond — nehézségekbe nem ütközik, csak akarat kell hozzá, s kétségtelennek tartja, hogy ha az ev. ref. konvent, veszi kezébe a dolgot. Az anyagi akadályok sem legyőzhetetlenek, mert voltaképpen csak a debreceni jogakadémia és a teológia kiegészítéséről van szó. A közgyűlés szavazattöbbséggel kimondta, hogy kívánatosnak tartja egy protestánt egyetem létesítését és pedig Debrecenben.

* **A szabadelvű-párt értekezlete.** A debreceni szabadelvű-párt városi törvényhatósági-bizottsági tagjai tegnap értekezletet tartottak a Bika-szálloda cukrászda-termében Komlóssy Dezső elnökle alatt, melyen megvitatták a mai közgyűlés napirendre kitűzött fontos ügyeket, így az 1903. évi városi költségvetés, a törvényhatósági bizottsági tagok számának felemeléséről szóló ügyeket stb.

* **A főispán itthon.** Paky Gyula főispán ma hajnalban érkezett haza Budapestről s ma délután már ő fog elnökölni a városi közgyűlésen.

* **Jóváhagyott közgyűlési határozat.** Debrecen város egyik legutóbbi közgyűlésén elhatározta, hogy a házi pénztár és a számvevő hivatal működésének közvetlen elbírálására hivatott felügyelő-bizottság tagjainak számát háromról felemeli négyre. Ezt a határozatot, mint egy tegnapi Debrecen városához érkezett leirat jelenti, — a miniszter jóváhagyta.

* **A tanács és a pótdadó.** A városi tanács Simonfy Imre polgármester elnökletével tegnap tartott teljes tanácsülésen állapodott meg abban, hány percent pótdadó kivetését javasolja a közgyűlésnek. — A tanács hosszas vitatkozás után azt állapította meg, hogy a költségvetésben mutatkozó hiány fedezésére 35 százalékos pótdadót szavazzon meg a közgyűlés.

* **Elhunyt debreceni kereskedő.** A debreceni kereskedő világnak egyik tipikus magyar tagja Doszpoly János kereskedő elhunyt. Az érdemes férfit a Kossuth-utcai háztól temetik, elhunyt nagy részvételt keltett.

* **Halálozások.** A tegnapi nap folyamán következő haláleseteket jelentették le az anyakönyvi hivatalnál: Szaitz Sándor róm. kath. 56 éves, Pongor Mihályné ev. ref. 60 éves, Lohn Antal róm. kath. 29 éves, Farkas Marcella róm. kath. 2 éves, Doszpoly János ev. ref. 61 éves, Márton Károly ev. ref. 88 éves, Molnár Mária ev. ref. 42 éves, Buday András róm. kath. 43 éves és Ungár Ilona izr. 31 napos.

* **Szerencsétlenül járt öregasszony.** A telekkönyvnel volt valami dolga Bakos Imréné M. Nagy Erzsébet debreceni öregasszonynak. Felballagott hát a törvényszéki palotába, ott keresgette a teméntelen ajtó közül melyik lehet a telekkönyv. Amint az egyik lépcsőn lefelé indult, elcsuszott s oly szerencsétlenül esett el, hogy az egyik lába tétlen felül kettétört. Az eltört esont keresztülfurta

a húst, a szegény öregasszony pedig elájult az óriási fájdalomtól. A törvényszéktől rendőrt telefonoztak, ki először egyfogatu bérkocsin akarta elszállítani, de összeroncsolt lábával lehetetlen volt az öregasszonyt kocsiba ültetni, végre nagy sokára megérkezett a hordágy, melyen aztán elszállították.

* **Nyomdatulajdonosok és gyászjelentések.** Annak története van, hogy miképpen kerülnek egy cím alá a nyomdászok és a gyászjelentések. Ugy áll ugyanis a dolog, hogy a gyászoló közönség a legtöbb esetben a temetkezési vállalatok útján rendeli meg a gyászjelentések nyomtatását s így az azután járó díjakat sem közvetlen kézből kapják a nyomdatulajdonosok. Ez ellen az eljárás ellen a debreceni nyomdászok állást foglaltak s most a következőket hozzák nyilvánosságra:

Tudomásul.

Az összes debreceni nyomdatulajdonosok folyó hó 5-én saját és a nagyközönség érdeke megvédése céljából elhatározták, hogy ezentul gyászlapokat csupán a gyászoló felektől fogadnak el. Amidőn ezen körülményt van szerencsénk köz-tudomásra hozni, kérjük hogy ezentul ilyen természetű megbízásokkal bármelyik helybeli nyomdatulajdonoshoz fordulni kegyeskedjenek. A gyászjelentések árait méltányosra szabtuk és igyekeznünk fogunk különösen ár tekintetében az igényeknek megfelelni, amennyiben 100 drb. gyászjelentés árát 7—11 koronában állapítottuk meg.

Félreértések kikerülése végett tartozunk kijelenteni, hogy ezen megállapodásunk nem célzatosság a temetkezési intézetekkel szemben; ezzel csak azt óhajtottuk elérni, hogy a szakmánkba vágó megrendelésekkel a t. közönség egyenesen hozzánk forduljon.

* **Egy szál kolbász — hal havi börtön.** Az új városi bérház egyik lakásából hordták kifelé a butorokat Rosenberg szállító emberei, Szathmári Lajos, Halász István és Halász Pál. Eközben Szathmári Lajos a közelfekvő padlásajtón bekukucskálva észrevette, hogy az egyik gerendán pompás füstölt kolbászok vannak felakasztva. A lazán lógó lakatot lerántotta s egy-kettő, hóna alá kanyarított egy rudat a kolbászokból, mit azután, mint jó kolléga, megosztott pajtásaival, Halász István és Halász Pál napszámokkal.

A károsult Szatay László panaszára kinyomozták mindhármát s ma ültek fellettük törvényt. A vádlottak nagyjában mindent beismertek, mine a törvényszék Szathmári Lajost lopás büntette miatt 6 havi börtönre, Halász Istvánt gazdaság miatt 2 napi, Halász Pált ugyanezért gazdaság miatt 5 napi elzárásra ítélte.

Kir. ügyész megnyugodott, vádlottak, bár a törvényben megengedett leg-egyhebb büntetéssel lettek sújtva, — felebbezték.

* **Szökés párosan.** Már jó bohém-lelkületű Konti József azt mondta a Királyfogás operettben, hogy a szökés párosan óh! mi édes, óh! mi jó. Konti nézetét, a szökésről, mindenben a magára tette Dobai Mária volt budapesti

mosónő, aki miután 8 évet leélt az életéből Lazits Timót fővárosi zenészzsel, az elmúlt napok egyikén megszökött Marton Ignác géplakatos legénynyel. Tekintettel arra, hogy az asszony és Lazits Timót hűségesküjénél még az a bizonyos kert és vadmacska sem volt jelen, ebből a dologból csak bizonyos szenzáció hajhászattal lenne rendőri riport. Hogy mégis anyagul szolgál a napikrónikához, annak legfőbb oka az, hogy nemcsak a szerelem mezején esalt meg Dobait, hanem a polgári törvények szerint meg is lopta. Elhozta ide Debrecenbe magával nemcsak új kedvesét, hanem Lazits értékes ingóságait, így 3 vég vásznat, 2 értékes zsebórát, 1 aranygyűrűt és 120 korona készpénzt. Az asszony letartóztatásáért sürgőnyzótt Debrecenbe a budapesti rendőrfőkapitány s az asszonyt ma elis fogta a rendőrség. A lopott tárgyakat megtalálták nála, de a pénzt nem.

* **Öngyilkos fiatal asszony.** A szomszédos Mike Péresen ma reggel öngyilkosságot követett el egy 25 éves fiatal asszony. Vigvári Imréné sz. Pápai Juliánna. Férje felküldte a padlásra kis leánykájával együtt kosárért. A kis leányt anyja leküldte a kosárral, de ő a padlásra maradt. Férjének feltűnt távolléte, utánna ment, de már akkor az asszony nem élt. Felakasztotta magát. Miért lett öngyilkos nem tudják. Három kis gyermeket hagyott árván.

* **Zsebtolvajlás.** Valami még a vásár idejéből visszamaradt fufangos zsebtolvaj ma Rgri Sámuelné Darabos-utca 57. sz. alatti szegény siketnémá asszony zsebéből 2 koronát pénztárcáستól együtt ellopott. A tettest a rendőrlégények keresik.

* **Árverelés a vasutnál.** A vasuti kocsikban és állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, bőröndök, táskák, kalapok, esernyők, botok, ruha és fehérműek stb. Debrecen állomási podgyász felvételi helyiségében október hó 27-én d. u. 2 órakor nyilvános árverésen fognak eladatni a tárgyakért legtöbbet ígérőknek.

* **Dr. Winkler Jenő egyetemes orvos tudor, fogorvos.** Kossuth utca 26. Fogad naponta délelőtt 10—12-ig; délután fél 9—5-ig. Minden kedden délben 2—1 ráig szegény sorsu fogbetegeknek ingyen rendelés.

S P O R T.

A debreceni torna- és kerékpáros egyesület működése.

Választmányi ülés.

— okt. 23.

A Debreceni Torna és Kerékpáros Egyesület választmányja tegnapelőtt ülést tartott, melyen a rendezőség beszámolt a szeptember 7. és 8-iki és az október 12-iki versenyekről. Az előbbi nemcsak sportszempontról mondható sikerültnek, de pénzügyileg is haszonnal járt, amiből az ideai építkezések egy része fizethető volt.

E siker csak úgy volt elérhető, hogy Debrecen sz. kir. városa, mint egyes érdeklődő adakozók a tiszteletdíjak beszerzését adományokkal lehetségesé tették. Ez adományokért a választmány az illetőknek ismételtelen köszönetet mond.

Nyári tag az idén 48 volt. Szeptember és október hónapban 7 rendezés tag jelentkezett felvételre; ezeket fel is vették. Az akadémiái hallgatókra valamint

a közigazgatási tanfolyam hallgatóira a választmány ez évben is megnyitja a fél tagsági díj kedvezményét, úgy, hogy az egész iskolai évre 5 koronát fizetnek az ily tagok. E díj előre fizetendő a beiratkozásnál. Eddig már 62 ily tag jelentkezett. A kik a múlt iskolai évi 5 koronával még hátralékban vannak, addig nem vehetők fel, míg a hátralékot meg nem fizetik.

A sporttéren az őszi beálltával megszünt az élet s a rendes tornaórák a csarnokban úgy mint tavaly, most is hétfőn, szerdán és szombaton tartatnak fél 6—8 óráig.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Okt. 23. csütörtök: *A vörös talár*, színmű (B).
Okt. 24. péntek: *A cigánybáró*, daljáték (C).
Okt. 25. szombat: *Othello*, tragédia (A).
Okt. 26. vasárnap: délután: *Az igmánai kis pap* népszínmű, este *Adám és Éva*, daljáték. Itt először.

— (*A rejtett arc*) reprize a bemutatáshoz hasonlóan pompás, gyorsan pergő előadásban került színre s a jó kedvre hangolt nagyszámú közönség nyílt színen is sokat tapsolt *Hahnel* Arankának, *Csige* Ilonkának, *Pataki* Bélának és *Krémer* Jenőnek, a kik ez alkalommal is sok művészettel játszottak.

— (*Othello*.) Az első Shakespeare-est szombaton este lesz színházunkban, a mikor is *Othello* kerül színre. A darabban a címszerepet *Klenovics* György játssza s voltaképpen ez lesz első szerepe, mely után ítéletet mondhat a bíráló a vidék drámai hőseinek ez egyik legkiválóbbjáról. Desdemónát *Menszáros* Margit játssza, míg *Jágo* személyesítésére *Sebestyén* Géza készül nagy ambícióval.

TAVIRATOK.

Katonai tanácskozás a királynál.

Bécs, okt. 22. (*Saját tudósítónk távirata.*) Ma itt a király elnöklésével katonai tanácskozás volt, melyen *Fejérváry* báró honvédelmi miniszter is részt vett.

Viharos közgyűlés Budapesten.

Budapest, okt. 22. Budapest fő- és székváros mai közgyűlésén dr. *Vázsonyi Vilmos* azt indítványozta, hogy a törvényhatóság írjon föl a képviselőházhoz és kérje föl, hogy a póttartalékosok behívásáról szóló törvényjavaslatot vegye le a napirendről. Indítványának második része pedig az volt, hogy a közgyűlés közölje határozatát a megyei törvényhatóságokkal és kérje föl azokat, hogy csatlakozzanak kívánságukhoz és írjanak föl ugyanilyen értelemben a képviselőházhoz. Elnök feltette a kérdést, hogy sürgősen tárgyalják-e az indítványt, vagy a határozathozatalt a legközelebbi gyűlésre halasszák. A többség a sürgősség mellett foglalt állást. A sürgősség ellen szavazó 15 bizottsági tagot pedig a zsufozásig megtöltött karzati közönség megabegolta, később pedig *fülsiketítő láрма támadt s egyesek a padokat verdesték.* A

gyűlést vezető főpolgármestervégre is kénytelen volt a karzatos kiűritetni.

Halálos végű párbaj.

Budapest, október 22. (*Saját tudósítónk távirata.*) *Havran Lajos* kálnoki községi aljegyző és *Bilek Gusztáv* tanító tegnap a község melletti erdőben pisztolypárbajt vívtak. A feltételek voltak: vontesővű pisztolyokkal, 15 lépés távolság. *Havran* golyója *Bilek* mellébe fúródott, ki azonnal kiszenvedett. — A párbajra az adott okott, hogy *Havran* *Bilek* menyasszonyát, *Turi Ilona* tanítónőt rágalmazta, miért az utóbbi *Havran* az utcán megkorbácsolta. *Havran* eltávozott a községből.

A Győrffi-Szterényi ügy.

Budapest, október 22. (*Saját tudósítónk távirata.*) *Baumann Mór* kir. albiró ma átiratot küldött a főügyészséghez, hogy az kérje ki *Győrffy* Gyulát a képviselőháztól. És megkérte a budapesti kir. ügyészséget, indítsa vizsgálatot az iránt, vajjon tett-e *Győrffy* kísérletet a megvesztegetésre?

Inzultált hirlapíró.

Veszprém, okt. 22. (*Saját tudósítónk távirata.*) *Pokomándy* veszprémi honvédhadnagy ma délelőtt berontott a *Veszprémvármegye* c. lap szerkesztőségébe s az ott levő *Balassa* Sándor hirlapíró gombán megkérdezte, hogy ki írta a *Veszprémvármegye* legutóbbi számában megjelent egyik, a katonaságra vonatkozó közleményt. Mikor *Balassa* tisztességesebb hang használására szólította fel a hadnagyot, az durván ráírvált, majd a kezében levő pálcával megütötte *Balassát*. A katonai bosszúállás miatt a városban nagy a felháborodás. *Turczér* őrnagy azonnal elrendelte a vizsgálatot a kínos feltűnést keltő ügyben.

Gabonatözsde.

Budapest, október 22. (*Saját tudósítónk távirata.*) (Déli zárlat.) *Buzakinál*at mérsékelt, vételkedv jó. Nyugodt irányzat mellett 36,000 méternáza került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonanemek változatlanok. Idő: boros.

Buza októberre	7:46—47.
„ áprilásra	7:39—40.
„ áprilásra	6:47—48.
„ áprilásra	6:28—30.
Tengeri májusra	5:79—80.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A kétszer eladott föld.** Özv. *Kaszay* Gaborné v. pécsi lakos szóbeli szerződésben összes ingatlan birtokát eladta *Marcinkó* György gazdálkodónak. *Marcinkó* György a szóbelileg megállapított feltételek szerint lett volna köteles a vételárat fizetni. Eleinte fizette is, később azonban nagyon lanyhán, sokszor épen nem tett eleget, a szerződésben meghatározott kötelezettségének. A szegény asszony ilyenformán pénzt nem látott:

hozzájárult még az, hogy egy takarékpénztári váltót *Marcinkó* nem törlesztett kellő időben, s a gyámoltalan asszonyt árveréssel, perrel fenyegették, — denikve *Tömöry* Bálint főbíró tanácsára a rögtön szükségletek fedezése céljából egy részt a birtokából eladott. *Marcinkó* György feljelentette az asszonyt. Ma tartották meg a főtárgyalást dr. *Oláh* Miklós törvsz. bíró elnökelete alatt. A bíróság tekintettel a nagy halmazu enyhítő körülményre, tekintettel arra hogy az asszony kényszerűségből, jóhiszeműleg a főbíró tanácsának meghallgatása után adta el a földét, de legfőképp tekintettel arra, hogy a kétoldaluan megkötött szerződés egyik részét *Marcinkó* György nem teljesítette, vádlottat felmentette. dr. *Udvarhelyi* Dezső a vád képviselője felebbezett.

§ **A dohány tolvajok.** Valóságos rémei voltak *H. Dorog* környékének azok a titkos tolvajok, kik majd minden estén más és másutt jelenve meg, ujjabb és ujjabb betörést, lopást követtek el. Különösen a dohány iránt viseltetvén előszeretettel. Egyszer aztán rajtuk ütöttek s elfogták a tolvajokat *Jámbor* György és *Kovács* László 17—18 éves síhederek személyében.

Ma kerültek a bíróság elé, mely hosszabb tárgyalás után *Jámbor* Györgyöt 9 havi, *Kovács* Lászlót pedig 7 havi börtönbüntetéssel sújtotta.

Az ítélet jogerőre emelkedvén, vádlottakat rögtön lekísérték és bezárták a kir. ügyészség börtönébe.

Regénycsarnok.

A szép színésznő.

A Szabadság számára írta: *Rudnyánszky* Gyula.

Folytatás.

15.

De mit kereshet most nálla a járásbíró? *Udvariasan* fogadta és leültette. *Tordai* Lajos eleinte igen esetlenül mozgott. A kalapját nem tudta, letegye-e vagy a kezében tartsa? Aztán a torkát kőszörülte és igen nehezen találta meg a szót. Szakadozottan, bátortalanul beszélt. De lassan belemelegedett a szóba, nyílt tekintetét *Klárára* szegezte és megnyílt a szíve, dallamoson, őszintén, komoly, ünnepi ércességgel, csegett ajkán a szó.

— *Kisasszony* bizonyára nem is sejti, milyen komoly életbevágó ügyben jöttem én kegyedhez. *Kissé* szokatlan és furcsa, hogy mindjárt első látogatásom alkalmával egyenesen rátérek a dologra; de a rendkívüli körülmények, remélem, menteni fogják a lépésemet.

E komoly bevezetés után *Klára* kíváncsian függeszté okos, szép szeméit a beszélőre. *Tordai* pedig folytatta:

— *Kisasszony*, én meggyőződtem róla, hogy kegyed nem való erre a sikamlós pályára és elhatároztam, hogy feléje nyujtom a mentő kezét, mely elég erős arra, hogy életét a boldogság biztos révébe vezesse és másrészt elég becsületes, mocsoktalan arra, hogy kegyed habozás nélkül elfogadja.

— Nem értem önt, uram! — suttogta *Klára* zavarodottan.

— Pedig a dolog nagyon érthető, *Szegény* földmives paraszt szülők gyermeke vagyok. Protekció nem segített, jó mód nem gyámoltott, a magam erejéből, szorgalommal kitartással, emelkedtem arra a diszes állásra, melyet elég fiatalon, ez előtt négy évvel, harmickét éves koromban voltam szerencsés elnyerni. A kenyér kereset gondja, a tanulás, az előre törek

vés láza eddig teljesen betöltötte lelke-
met és elfoglalta minden időmet. Csak a
mióta kegyedet megláttam és megismer-
tem, azóta nyílt meg szemeim előtt egy
új világ, azóta kezdem érezni, hogy a
boldogsághoz az még nem elég, a mit
eddig elértem; kell hogy a fészkeknek
lakója is legyen; kell, hogy az elültetett
fa termő gyümölcsét legyen kivel együtt
élvezni, megosztani. Mindenesetre kedve-
sebb lett volna, ha elébb bemutatom ma-
gamat és megvárom, mit hoz a megérle-
lt idő. De nincs erre türelmem. En rég
figyelemmel kísérem a kisasszonyt. Isme-
rem életét, ismerem gondolatvilágát, lel-
két, kedélyét, nemes tulajdonságait áldott,
tiszt szívének. Ismerem kegyedet, kisasz-
szony, mintha együtt nőttünk volna fel.
Igaz, hogy kegyed viszont nem ismerhet
engem. De bízzék bennem; mindenre a
mi szent előtte, könyörgök, bízzék ben-
nem! Azért vagyok itt, hogy sorsom el-
dőljön. Fölajánlom kegyednek nevemet,
életemet. Kérem ne utasítson el; kisasz-
szony tegyen a világ legboldogabb embe-
révé egy önért rajongó, tisztességes férfit
legyen a feleségem!

Mezei Klára megdöbbenve állt föl.
— Uram, engedje meg! ...
(Folyt. köv.)

V Á R O S I S Z I N H Á Z

Ma csütörtökön október 23-án,

A vörös talár.

Dráma 4 felvonásban.

Személyek:

Mouson, vizsgálóbíró	— —	Sebestyén Géza
Vagrot, ügyész	— —	Klenovics György
Etehapare	— —	Palágyi Lajos
Mondonbleau, képviselő	— —	Pataki Béla
Ardeud, védő ügyvéd	— —	Pápai Lajós
Bridet, tanu	— —	Krémer Jenő.
Janetta, Etehapare felesége	— —	Jeszzenkyné Irén
Etehapare anyja	— —	Ebergényiné
Vagrotné	— —	Hanel Aranka
Bertha	— —	Csige Ilonka

Holnap pénteken okt. 24-én.

A Cigánybáró.

Daljáték.

Irodának igen alkalmas

első emeleti lakás nőtlen embernek
f. év november 1-től kiadó. Érte-
kezhetni Ranunkel H. és fia cézgnél
piacz-utcza 19 sz. a.

KIVALÓ ERŐSÍTŐSZER

ein aus Fleisch hergestelltes
geruch- und geschmackloses
NÄHRMITTEL
in Pulverform.
VOR FEUCHTIGKEIT ZU SCHÜTZEN!!

Farbenfabriken vortm.
Friedr. Bayer & Co. Elberfeld.

SOMATOSE

aus dem körnigt en esset tápanyagát
tartalmazó laktóin, könnyen oldódó
Albumin készítmény a laktulózis

erősítő szer

gyorsan és a táplálkozásban elmarad-
dottaknak, ideg-, mell- és gyomor-
betegeknek, beteggyermeknek, aragol
kórban szenvedő gyermekeknek, Göt-
kórban, neurasthenia

vas-Somatose

alkotásban a
sápkórosoknak
lehet ajánlani az orvosok által.

Vas Somatose nem egyéb, 2% vas-
vas készítmény vanat, a melyen alul-
ban a vas az emberi testben van
lelő, tartalmaz Somatose
Somatose rendkívül gyorsan
és olcsón.

Elsőrendű van az összes gyógyszer-
tárakban és gyógyszer-tervező-
szobákban.

NOVAK FERENCZ

vésnök és zománczó

BÉCS, XVI., Koppstrasse 34.

a legtöbb egyesület és testület,
szövetség és klubok szállítója.

Előnyös forrás jelvények, diszitések, érmek és ki-
tüntetések tekintetében arany, ezüst és bronzból, kerék-
párosok, evezősök, vitorlások, athleák, lövészek, tornászok
dalárok, vadászok, veteránok, tűzoltók, stb. számára.

Minták kívánatra bérmentve küldetnek mindenüvé.
Elsőrendű ajánlatok.

Bekesi „Prima”
házi kenyérsütőde **DEBRECZENBEN.**

Sütőde-telep: Miklós-utcza 35. sz. alatt, Falk-ház. — Főelárusítási hely, november 1-től:
Piacz-utcza 26. sz., Szikszay-ház, a nagy tőzsde mellett.
Fiók elárusító helyek: Simonffy-utczai 2. és 18-as számú vassátrak, hol mindennap
az elárusítások történnek.

Korondi Sándorné és Társa.

Kert berendezések, tervekészítés saját bokraimmal.

Alkalmi vétel!

Van szerencsém a virágkedvelő közönség szives tudomására hozni, hogy az őszi idény bekövetkeztével szobai berendezésre szolgáló

élő disz-növényeimet

tulhalmazott raktárom miatt a legolcsóbb árban bocsátom áruba, mely alkalom megragadását melegen ajánlom a nagyérdemű közönség figyelmébe. Megjegyzem, hogy növényeim debreczeni vízzel vannak nevelve s így tartósság tekintetében minden máshonnan hozottat felülmúlnak.

A vásár alkalmával növényeimet a városház előtti terezen fogom árultatni.

Kifogástalan minőségű

jácint és tulipán-hagymáim megérkeztek.

Kertészeti telepem megtekintését kérem!

Kiváló tisztelettel

PACZELT JÁNOS

mag- és virágkereskedő.

Monyashonnyit és nyoszolótányi csokrok a legolcsóbb ártól teltele.

Felmelési disztilészek és koszosofuki

Finom izlés! — Pontos kiszolgálás!

SZÁMOS CSALÁD LEHET BOLDOGGA

CSEKÉLY RIZIKÓ MELLETT,

A MAGYAR KIRÁLYI OSZTÁLYSORSJÁTEK ÁLTAL, AMIRE

DÖNTŐ BIZONYÍTÉK

AZON ELVITÁZHATLAN TÉNY, HOGY

MINDEN MÁSODIK SORSJEGY NYER.

MOSZTÁSRA KERÜLNEK A SORSJEGYVÁSÁRLÓK KÖZÖTT A KÖVETKEZŐ NYEREMÉNYEK:

EGY MILLIÓ KORONA

600.000 KORONA

400.000 " "

200.000 " "

100.000 " "

90.000-30.000-70.000-STB-STB

A XI sorsjáték I. osztályu húzása már NOVEMBER 20. és 21-én történik, s ehhez ismert szerencseszámaikat ajánlja míg a készlet tart.

1/2 EREDETI SORSJEGY I. OSZTÁLYRA 1.50

1/4 " " " " 3.-

1/8 " " " " 6.-

1/16 " " " " 12.-

BENKŐ BANKHÁZA BUDAPEST,

VI. ANDRÁSSY-ÚT 79.

MEGRENDELÉSHEZ LEVELEZŐLAP IS ALKALMAS! MINDEN MEGBIZÁSHOZ POSTAI BEFIZETŐLAPOT MELLEKELÜNK, MIALTALT VEVŐINKNEK AZON ELŐNYÖR VAN, HOGY BEFIZETÉSEIKET "PORTOMENTÉSEN" TELJESÍTHETIK.

A bankházunkban vásárolt sorsjegyekre eső nyereményeket bármely vidéki bank kifizeti, mégis-a titoktartás céljából ajánlatos a nyert összegeket közvetlenül nálunk átvenni.

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjegy által.

A legesélydusabb sorsjáték a mi m. kir. osztályosorsjátékunk.

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény jut.

Legnagyobb nyeremény esetleg

1.000,000 korona.

41 jutalom 600.000, 1 nyeremény a 400.000, 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000, 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000, 8 a 15.000, 36 a 10.000, 67 a 5000, 3 a 3000, 437 a 2000, 803 a 1000, 1528 a 500, 140 a 300, 34450 a 200, 4850 a 170, 4850 a 130, 100 a 100, 4350 a 80, 3350 a 40. Összesen:

14.459,000 kor., azaz Tizennégy millió 459.000 kor.

SZERENCSENAPTÁR.

Calendar table with columns for months (Januar to December) and days, listing lottery numbers.

Mikor van születésnapom? Mindenki kísérje meg szerencsésjét a születésnapjára feljegyzett számmal. Ezen naptárban az év minden egyes napjára mas szám van feljegyezve, melyek postafordulattal megrendelés esetén nálunk kaphatók, úgy hogy bárki kiváltságha saját számát. Ha időközben e szám elfogyott volna, hasonlót küldünk.

Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll. Az I. osztály eredeti sorsjegyek tervszerű betétei a következők: egy nyolczad (1/8) frt. ...75 vagy 1.50 kor. egy negyed (1/4) frt. 1.50 vagy 3.- kor. fél (1/2) frt. 3.- " 6.- " egész (1) frt. 6.- " 12.- "

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összegnek postautalványon való előzetes beküldése ellenében megküldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megbízásokat kérünk azonnal, de legkésőbb

1. é. október hó 26-ig hozzánk bizalommal beküldeni.

FIÓKOK: TÖRÖK A. és TSA.

V. Váczikörut 4. Muzeum-körut II. Erzsébet-körut 54. BANKHÁZA. BUDAPEST, VI., Teréz-körut 46 a.

Legnagyobb osztályosorsjáték-üzlet hazánkban. Sok és igen nagy nyereményt fizetünk ki nagyrabecsült vevőinknek és pedig rövid idő alatt kilencz millió koronánál többet.

Megrendelő levél levágandó. T. TÖRÖK A. és TSA. bankházának, Budapest.

Ezennel megrendelek a m. kir. szab. osztályosorsjáték I. osztályához..... darab eredeti osztályosorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt.) utánveendő.) utalványnyal küldöm.) melékeiwe bankjegyekben (bőlyegekben.)) A nem kívánt törleendő.

Pontos cím: